

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

ערר (י-ם) 16-2051

בית הדין לעררים בית דין ירושלים
בפני כב' הדיין אזר אלעד

העורר:

א. מ.

ע"י ב"כ עו"ד מיכל פומרנץ

נ ג ד

המשיב:

משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה

ע"י עו"ד רעות מורד, הלשכה המשפטית

פסק דין

1. עניינו המרכזי של ערר זה בהשתהות המשיב לדון ולהכריע בבקשת המקלט שהגיש העורר ובמסגרתו נתבקש בית הדין להורות למשיב להכריע לאלתר בבקשות המקלט, או, לחלופין להעניק לעורר רישיון לישיבת ארעי (א/5) עד שתוכרע בקשתו. כמו כן, במסגרת הערר נתבקש סעד המקפיא את הוראת השהייה שהוצאה לעורר השהייה במתקן "חולות" לפחות עד שתוכרע בקשתו. כפי שיובהר במשך, סעד זה נענה ע"י המשיב טרם ניתן פס"ד זה.

רקע עובדתי

2. העורר הינו אזרח סודן, מחבל דרפור, יליד 1974. העורר הסתגן לישראל דרך גבול מצרים ביום XXX, נעצר ע"י כוחות הביטחון, הועבר לידי נציגי המשיב והוצאו נגדו צווי הרחקה ומשמורת. ביום 3.6.08 שוחרר העורר ממשמורת וניתן לו רישיון ישיבה שהונפק לו מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, מכוח מדיניות אי-ההרחקה שהמשיב החיל על אזרחי סודן.
3. רישיון ישיבתו של העורר הוארך מעת לעת עד ליום 25.2.15. כבר ביום 25.2.14 הוצאה לעורר הוראת שהייה במתקן "חולות". כנגד החלטה זו הוגשה עתירה מנהלית אשר הועברה לטפול ביה"ד לעררים במסגרת ע' 14-1494. בעקבות פסה"ד בבג"ץ 7385/13 איתן נ' ממשלת ישראל [נבו, 22.9.14] הושב עניינו של העורר לבחינה מחודשת.
4. בין לבין, ביום 30.3.14 הגיש העורר בקשה פרטנית לקבלת מקלט מדיני בישראל. ביום 11.3.15 נערך לעורר ראיון עומק ביחידת הטיפול במבקשי מקלט.
5. ביום 21.1.15 זומן העורר לשימוע נוכח כוונת המשיב להוציא בעניינו הוראת שהייה חדשה למתקן "חולות" ובסופו של יום הוצאה בעניינו הוראת שהייה לפיה עליו להתייצב במרכז

מדינת ישראל בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

7. השהייה ביום 25.2.16. המשיב התייצב במרכז השהייה במועד שנקבע לו אך ביום 1.6.15 עזב את המרכז בלא אישור ומאז לא שב.
6. ביום 24.5.16 פנתה ב"כ העורר למשיב בבקשה לקבל עדכון בדבר הטיפול בבקשת המקלט וכן ביקשה להקפיא את הוראת השהייה בעניינו. ביום 13.6.16 הוגש הערר דן.

ההליכים בפני

7. ביום 13.6.16 ניתן על ידי צו ארעי האוסר על נקיטת הליכי אכיפה נגד העורר. כמו כן הוריתי למשיב להודיע האם גובשה לענין בקשתו הקונקרטית של העורר חוות דעת מאת יחידת הטיפול במבקשי מקלט. לא זכיתי למענה ועל כן הוריתי למשיב להגיש כתב תשובה.
8. ביום 6.4.17 התקיים בפני דיון במעמד העורר וב"כ הצדדים. בסיומו של הדיון הודיע ב"כ העוררים כי המשיב אינו עומד עוד על כך שהעורר יתייצב לשם שימוע לצורך חידוש הוראת שהייה למתקן "חולות" ומסכים להשיב לעורר את אשרת שהייתו מסוג 2(א)(5). ביום 11.8.17 הודיעה ב"כ העורר כי אמנם חודשה אשרתו של העורר ועל כן הסעד שהתבקש לענין הקפאת הוראת השהייה בחולות התייתר.
9. ביום 11.6.17 הגיש המשיב בפני בקשה למחיקת הערר נוכח החלטת שר הפנים להקצות מכסה של 200 רישיונות מסוג א/5 שיוענקו למבקשי מקלט שמוצאם מדרפור. המשיב נתבקש להבהיר האם העורר דן נכלל ברשמית 200 יוצאי חבל דרפור הצפויים לקבל רישיון של תושב ארעי אך לא נמסרה תשובה העונה לשאלתי. זו גם לאחר שאפשרתי למשיב שהות של 30 יום להודיע אם בכוונתו להעניק לעורר רישיון מסוג א/5 מילא המשיב פיו מים. ביום 14.8.17 הוגש עדכון מטעם ב"כ העורר לפי פורסמה רשמית 200 יוצאי דרפור שיקבלו מעמד והעורר אינו נכלל בהם. כן הובהר כי הקריטריון העיקרי להיכלל ברשימה הינו כי גיל מבקש המקלט מעל 45 שנה והעורר צעיר יותר. אשר על כן הערר בשל למתן פס"ד לגופו.

טענות הצדדים

10. כאמור, במסגרת דיון שהתקיים בפני חזר בו המשיב מדרישתו כי העורר יתייצב לשימוע עובר להוצאת הוראת שהייה למתקן "חולות" בהמשך אף חידש את רישיון הישיבה. בו החזיק העורר בעבר, מסוג 2(א)(5). על כן, הסעד שתבקש בסוגייה זו התייתר.
11. לענין העיכוב הממושך בבקשת המקלט של העורר ציינה ב"כ העורר כי אין הוא מסתפק במתן רישיון ישיבה מסוג ב/1 עד להכרעה בערר - סעד שניתן במספר עררים שהתנהלו בסוגייה בפני ביה"ד לעררים בת"א וכן במסגרת ע' (י-ם) 16-4108, ועומד על מתן רישיון א/5; כן ציינה כי מיומו הראשון בישראל טען העורר כי הוא מבקש מקלט מדרפור וביקש כי בקשתו תבחן ע"י נציבות האו"ם לפליטים אך הדבר לא נעשה; עוד עמדה על התחייבות המדינה בפני ביהמ"ש העליון ביום 16.02.15, במסגרת ההליכים בבג"צ 8665/14 דסטה נ' כנסת ישראל, לפיה בכוונת המשיב לסיים את הטיפול ב- 3,519 בקשות מקלט שהיו תלויות ועומדות נכון לאותו

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

מועד, של יוצאי אריתריאה וסודן, בתוך שנה (קרי- עד לחודש פברואר 2016); ון כי טענת המשיב כי העיכוב בבחינת בקשת המקלט נובע מעומס התבררה כלא נכונה בלשון המעטה ועולה לכדי הטעיה.

12. ב"כ המשיב הסבירה בדיון כי נעשה כיום ניסיון לגבש חוות דעת כללית בעניינם של מבקשי המקלט מדרפור והוכנה טיוטה אשר הועברה לעיונו של השר וכי שר הפנים הנוכחי החליט להמתין להכרעת ביהמ"ש העליון בסוגיית המדינה השלישית. לשאלת ביה"ד השיבה כי המשיב אינו מסכים להעניק לעורר רישיון מסוג ב/1 עד להכרעה בבקשת המקלט

דיון והכרעה

13. ביום 4.5.17 ניתן ע"י מוטב זה פסה"ד בע' (י-ם) 1364-15 (מאוחד) בעניינם של שני מבקשי מקלט שמוצאם מדרפור. באותו ערר טען תחילה המשיב כי העיכוב בהכרעה בבקשת העוררים נובע מעומס רב מאד המוטל על יחידת הטיפול במבקשי מקלט ובכך שבמשך חודשים ארוכים לא אויש תפקיד יו"ר הוועדה המייעצת לענייני פליטים. אולם, גם לאחר שמונו שני יושבי ראש לוועדת הפליטים לא קודם עניינם של מבקשי המקלט מדרפור. במסגרת הערר התברר כי הונחה בפני שר הפנים טיוטת חוות דעת כללית מאת יחידת הטיפול במבקשי מקלט בעניינם של מבקשי המקלט בישראל שמוצאם מדרפור. תחילה טען המשיב כי עבודת המטה בענין חוות הדעת טרם הסתיימה וטרם גובשה חוות דעת מחייבת. בדיון בפני התברר כי העיכוב למעשה נובע מכך ששר הפנים החליט שלא להכריע בסוגיה עד להכרעת ביהמ"ש העליון בסוגיה של הרחקת מסתננים מאריתריאה ומסודן למדינה שלישית (עע"מ 8101/15 צגטה נ' שר הפנים)). יוער כי במסגרת בקשת המשיב למחיקת הערר דן מיום 11.6.17, הודיע המשיב כי החלטת שר הפנים להעניק מעמד ל-200 מבקשי מקלט מדרפור הינה שלב ראשון, כאשר בינתיים שר הפנים ממתין להכרעה בעע"מ 8101/15 נוכח השלכת פסה"ד על סוגיית המסתננים במובן הרחב.

14. במסגרת פסה"ד בע' 1364-15 קבעתי כך: **אני סבור כי עניינם של העוררים דנן שונה מעניינם של העוררים נשוא פסקי הדין האמורים** (הכוונה לפסקי דין שבהם הורה ביה"ד לעררים על מתן רישיון ב/1 – א.א.) **ואפרט: בקשות המקלט של העוררים תלויות ועומדות בפני המשיב מזה שלוש שנים; המשיב התחייב בפני בג"ץ כי בקשות המקלט של קבוצת מבקשי המקלט אליה משתייכים העוררים תוכרענה עד ליום 9.2.16; הערר דנן הוגש לפני למעלה משנתיים בלא כל התקדמות; העוררים מחזיקים מעל לשנה ברישיון ישיבה מסוג ב/1; נודע כי טיוטת חוות דעת כללית בעניינם של מבקשי מקלט מדרפור כבר מונחת בפני שר הפנים מזה חודשים ארוכים אך הוא מסרב לגבש עמדתו ביחס אליה. משנמנע המשיב להתחייב על מועד בו יידונו בקשות העוררים, חרף התחייבות קודמת במסגרת בג"ץ טדסה, בשלה השעה להעלות מדרגה את עניינם של העוררים.** " אשר על כן הוריתי כי בהעדר החלטה קונקרטית

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

- בעניינם של העוררים, או קביעת מדיניות כוללת בעניינם של כלל מבקשי המקלט מדרפור בתוך חצי שנה, יוענק לעוררים רישיון לישיבת ארעי (א/5) עד להחלטה סופית בעניינם.
15. עניינו של העורר דן אינו שונה מהותית מעניינם של העוררים בע' 15-1364: בקשתו למקלט מדיני הוגשה לפני קרוב לשלוש וחצי שנים, הערר דן הוגש לפני שנה וחודשיים ועדיין אין בפי המשיב כל מועד נראה לעין בו תוכרע בקשתו. אמנם, במסגרת ערר זה לא ניתן צו ביניים המורה על מתן רישיון ישיבה מסוג ב/1 אולם יש לזכור כי ההליכים בערר 15-1364 נמשכו זמן רב מתוך הנחה, שהתבררה מוטעית בדיעבד, כי בכוונת המשיב להכריע בבקשות המקלט של העוררים אך מתקשה לעשות זאת בשל עומס רב המוטל עליו. כאמור, כיום ברור כי לא העומס המוטל על מערכת הטיפול בבקשות המקלט של המשיב הוא המקור לעיכוב אלא החלטת שר הפנים לעכב את הכרעתו בסוגיה. לעומת זאת, בעקבות פסה"ד בערר 15-1364 וערעורים שונים שהוגשו לבתי המשפט המחוזיים בסוגיה, הודיע שר הפנים, כאמור, כי החליט להעניק רישיון לישיבת ארעי לכ-200 מבקשי מקלט מדרפור. מתברר אם כן, כי אין כל מניעה עקרונית להעניק למבקשי מקלט מדרפור מעמד של תושב ארעי **זאת גם בלא ששר הפנים הכריע בבקשת המקלט שהגישו** (העילה בגינה ניתן המעמד מוגדרת כטעם הומניטרי). עוד עולה, מנתונים שהציגה ב"כ העורר, כי מבקשי מקלט מדרפור שאינם עונים על הקריטריונים שנקבעו זוכה למעמד של תושב ארעי ככל שעניינם הובא בפני ביהמ"ש המחוזי וזאת, למיטב הבנתי, בהסכמת המשיב. מסתבר אם כן, כי מי שאינו נמנה על אלו הזכאים למעמד עפ"י החלטת השר האחרונה יוכלו לקבל מעמד זהה באם יזכו לכך שינוהלו בעניינם הליכים משפטיים ארוכים. אין לקבל את הטענה לפיה המשיב רשאי להמשיך ולהתמהמה בבחינת בקשות המקלט של אלו השייכים לקבוצה זו, אשר לגביה ניתנה ההצהרה, כאשר לעת הזו מוענק למבקשי המקלט רישיון מסוג ס' 2(א)(5) בלבד.
16. נוכח האמור לעיל דינו של הערר להתקבל במובן זה שיוענק לעורר רישיון לישיבת ארעי עד להכרעה בערר. עם זאת, אין משמעות הדבר כי יש להעניק את הרישיון לאלתר. יוער כי ב"כ העורר ביקשה כי הרישיון יינתן באם לא תוכרע בקשת העורר תוך חודש ימים. אני סבור כי אין להתעלם, בהקשר זה, מעשיית הדין העצמית בה נקט העורר עת עזב את מתקן השהייה "חולות" ולא שב אליו, גם אם בדיעבד ויתר המשיב על השבתו של העורר למתקן השהייה.
17. אשר על כן הנני מורה כי בהעדר החלטת המשיב (בהתאם לנוהל מבקשי מקלט) בעניינו של העורר באופן פרטני, או קביעת מדיניות כוללת בעניינם של כלל מבקשי המקלט מדרפור, ינפיק המשיב לעורר רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 תוך שלושה חודשים. רישיון זה יוארך לפי הצורך עד שתתקבל החלטה סופית בבקשת המקלט. המשיב יישא בהוצאות העורר בסך של 3,000 ₪.

ניתן היום, כ"ג אב תשע"ז, 15/08/2017 בהעדר הצדדים.

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

אלעד אזר, דיין
בית הדין לעררים